

FAQ CORONAVIRUS (COVID-19) & KRAAMVROUW EN HAAR KIND

Versie: 17 april 2020

De inhoud van deze FAQ is gebaseerd op de informatiebrief van de neonatologen van het Erasmus MC d.d. 10 april 2020. Voor deze FAQ is tevens gebruik gemaakt van de protocollen “Uitgangspunten PBM buiten het Ziekenhuis” en “thuisisolatie van een patiënt met COVID-19”, bijlagen bij de LCI-richtlijn COVID-19, versie 27 maart 2020 van het RIVM en Persoonlijke Beschermingsmiddelen PBM (RIVM, viroloog en NHG, Q & A PBM van de KNOV d.d. 26 maart 2020), Persoonlijke beschermingsmaatregelen buiten het ziekenhuis voor kraamverzorgenden van BO en Q&A werkwijze tijdens Coronacrisis van KCKZ (<https://www.kckz.nl/wp-content/uploads/2020/03/Meest-gestelde-vragen-over-de-werkwijze-tijdens-Coronacrisis.pdf> en <https://www.kckz.nl/overige-berichten/nieuw-advies-rivm-neusmondmaskers/>). Opgesteld door de werkgroep Q&A bestaande uit: Hans Duvekot (gynaecoloog-perinatoloog Erasmus MC), René Kornelisse (neonatoloog Erasmus MC), Iris Lensveld (verloskundige LIV-verloskundige praktijk en voorzitter VERVE), Cora Rehorst (stafmedewerker kwaliteit, Kraamzorg De Waarden), Sam Schoenmakers (gynaecoloog-perinatoloog Erasmus MC), Sabrina van den Tillaart (gynaecoloog IJsselland ziekenhuis) en Hanneke de Graaf (directeur Geboortecentrum Sophia en aanspreekpunt voor deze werkgroep (i.degraaf@erasmusmc.nl)).

Algemene informatie

Een zwangere vrouw kan net als iedereen besmet raken met het coronavirus (COVID-19). Over het algemeen wordt een zwangere vrouw niet ernstiger ziek van het coronavirus.

Een zwangere vrouw besmet met het coronavirus heeft een medische indicatie om in het ziekenhuis te bevallen.

Wanneer mag een kraamvrouw die besmet was met het coronavirus met haar pasgeboren kind het ziekenhuis verlaten?

Als de toestand van moeder en kind het toelaat mogen zij na de bevalling thuis in thuisisolatie de kraamtijd doorbrengen.

Wat houdt thuisisolatie voor de kraamvrouw en haar huisgenoten in?

Bij een bewezen COVID-19-infectie is isolatie aangewezen totdat moeder volledig klachtenvrij is (minimaal 24 uur). Dat betekent: geen koorts, geen neusverkoudheid en niet hoesten. Het gezin blijft op minimaal 1,5 meter afstand van moeder en in thuisquarantaine totdat de moeder 24 uur klachtenvrij is en niemand anders in het gezin klachten heeft.

Kan een kraamvrouw, die besmet was met het coronavirus haar pasgeboren kind besmetten?

Er is een kans dat zij haar pasgeboren kind besmet met het coronavirus als zij in nauw contact komt met haar kind, door niezen en hoesten in het gezicht van haar pasgeborene. Het RIVM geeft aan dat bij het hoesten en niezen via kleine druppeltjes het virus in de lucht. Als andere mensen die druppeltjes inademen, of bijvoorbeeld via de handen in de mond, neus of ogen krijgen, kunnen zij besmet raken met het virus.

Advies van de neonatologen (kinderartsen voor pasgeborenen) aan kraamvrouwen besmet met het coronavirus hoe om te gaan met haar pasgeboren kind

De neonatologen adviseren geen volledige scheiding van moeder en kind omdat het samenzijn in de eerste levensfase enorm belangrijk is voor de binding en de borstvoeding. Wel adviseren zij een aantal maatregelen om de kans op besmetting te voorkomen:

- Indien kraamvrouw en kind in dezelfde kamer verblijven wordt buiten de verzorging een afstand van minimaal 1,5 meter geadviseerd. Dit geldt overigens ook voor andere huisgenoten;
- Bij verzorgen en het geven van borstvoeding is een goede handhygiëne nodig. Indien beschikbaar kan op deze momenten een chirurgisch mondneusmasker worden gedragen;
- Probeer hoesten en niezen te vermijden tijdens het verzorgen of voeden van uw kind;
- Als een moeder met Corona nog veel hoest kan in samenspraak met de medisch zorgverlener worden overwogen om moeder te laten kolven en een andere ouder/verzorger de voeding te laten geven. Indien U kolft, dan na gebruik het kolfapparaat aan de buitenkant schoonmaken met 70% alcohol en de fles en speen uitkoken.

Hoe kan ik aan een chirurgisch mondneusmasker (type II) voor de besmette kraamvrouw komen?

Aangezien de **besmette** kraamvrouw deze niet zelf kan verkrijgen ook niet op recept, zal deze verstrekt moeten worden door haar zorgverleners. Deze zorgverleners zullen de kosten voor deze maskers zelf moet declareren bij de zorgverzekeraar. De ziekenhuizen zullen bij ontslag de **besmette** kraamvrouw 10 maskers voor de eerste anderhalve dag meegeven. **Voor de kraamperiode hierna is voorlopig de werkspraak dat de verloskundigen deze mondneusmaskers voor de besmette kraamvrouwen leveren, zolang de volumes beperkt blijven.**

Het herkennen van een jonge zuigeling met een infectie waaronder Corona

Jonge kinderen presenteren zich bij ziekte vaak met minder duidelijke klachten dan oudere kinderen en volwassenen. Zo zullen jonge zuigelingen met Corona niet vaak de typische kenmerken van luchtweginfecties vertonen.

Tekenen van ziekte/infectie bij jonge zuigelingen zijn:

- ✓ een grauwe kleur hebben;
- ✓ een ander gedrag laten zien (bijvoorbeeld ontoestbaar huilen of lusteloosheid);
- ✓ slecht drinken;
- ✓ een te lage (lager dan 36°C) of te hoge (hoger dan 38°C) lichaamstemperatuur hebben;
- ✓ snel of kreunend ademen waarbij de neusvleugels bewegen;
- ✓ hoesten.

Deze klachten worden bij een baby gezien als alarmsignalen. Het is dan noodzakelijk om snel contact met een zorgverlener te zoeken die het kind kan beoordelen.

Er is niet altijd sprake van een (ernstige) infectie. Echter, als een verloskundige of een arts vermoedt dat een baby een infectie heeft volgt er meestal een opname, nader onderzoek en behandeling met antibiotica. Dit nader onderzoek kan bestaan uit o.a. een neuskeelwat voor virusonderzoek, een bloedkweek en bloedonderzoek.

Welke behandelingen zijn er bij een infectie?

Regelmatig is er bij baby's met koorts sprake van een virus infectie. Omdat een infectie met een bacterie echter niet met zekerheid uitgesloten kan worden, wordt vaak met antibiotica gestart.

De duur van de behandeling met antibiotica bedraagt minstens 36-48 uur. Daarna wordt beoordeeld hoe waarschijnlijk een infectie door een bacterie is. Als een infectie door een bacterie onwaarschijnlijk is worden de antibiotica gestopt.

Wat is het advies voor bescherming van huisgenoten van een met COVID-19 besmette kraamvrouw?

Zij moeten op 1,5 meter afstand blijven van de kraamvrouw en de door haar gebruikte borden, etc en textiel opruimen met wegwerp handschoenen. Textiel moet op minimaal 60 graden worden gewassen en de afwas moet ook separaat worden afgewassen.

Wat is het PBM stappenplan voor zorgverleners bij een met COVID-19 besmette kraamvrouw (nog niet klachtenvrij)? (Uitgangspunten PBM buiten het ziekenhuis | LCI richtlijnen Page 1 of 3, <https://lci.rivm.nl/covid-19/PBMBuitenziekenhuis-27-3-2020>)

- Is de afstand tot de patiënt meer dan 1,5 meter? Zo ja, geen PBM nodig.
- Is er sprake van vluchtig contact, bv het aanreiken van medicijnen? Zo ja, geen PBM nodig.
- Is er sprake van lichamelijk onderzoek? Zo ja, wel PBM nodig.
- PBM ter bescherming van de medewerker bestaat uit een mondneusmasker (chirurgisch masker type II-R), spatbril, schort en wegwerphandschoenen. (zie ook: https://www.knov.nl/serve/file/knov.nl/knov_downloads/3387/file/20-03-23_Flowchart_PBM_gebruik.pdf)

Persoonlijk beschermingsmiddel	Type*	Opmerkingen
Handschoenen	Latex, nitril	-
Schorten: halterschort, schort lange mouwen, overall	Spatwaterdicht	-
Veiligheidsbril	met zijkanten	Desinfectie met alcohol 70% voor meermalig gebruik
Maskers	Chirurgisch mondneusmasker II-R	Het mondneusmasker kan 3-4 uur achtereen gedragen worden (bij verschillende patiënten)

Hoe kunnen kraamzorgaanbieders persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) verkrijgen?

De kraamzorgaanbieders kunnen voor thuiskraamzorg en eigenstandige kraamhotels de PBM via de regionale Crisis Coördinator Covid-19 (CCC) van de kraamzorgaanbieders aanvragen. Deze coördinatoren inventariseren de behoefte binnen de kraamzorgregio's, **maken regionale afspraken met de GHOR binnen de kraamzorgregio's over verstrekking noodpakketten** en geven bestelling door aan de betreffende GHOR:

- Rotterdam-Rijnmond: actiecentrumghor@vr-rr.nl
- Zuid-Holland Zuid: ghor@rcc.vrzhz.nl
- Zeeland: ghor.rcc@vrzeeland.nl